

وزارت تحصیلات عالی
معینیت علمی
ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی

طرز العمل کاری ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

مقدمه

تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک مبحث نهایت مهم در نظام تحصیلات عالی مدرن به حساب می آید که در سال های اخیر با سازکار تطبیقی آن وارد نظام تحصیلات عالی افغانستان گردید. ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی من حیث یگانه مجری این پروسه در ساختار نظام تحصیلی کشور از همان آغاز تاسیس در چوکات وزارت تحصیلات عالی در صدد نهادینه سازی این روند با استفاده از قوانین، مقررات، لوایح، رهنمود ها، طرز العملها، چک لیست ها، پرسشنامه ها و سایر معیارهای پذیرفته شده است، تا بتواند مؤسسات تحصیلات عالی کشور را در استقامت درست جهت دهد.

بازنگری مسلکی بخش مهم پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی و محک شناسایی موانع و چالش ها سد راه مؤسسات تحصیلات عالی میباشد که در این روند کیفیت و مؤثریت برنامه های علمی، کارکنان، ساختار و دست آورد های یک مؤسسه یا برنامه علمی توسط یک تیم بیرونی مسلکی مورد بازنگری و ارزیابی قرار میگیرد. به همین ترتیب اعتباردهی بخشی مهم و هدف اصلی روند تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک است که در نتیجه تصدیق می گردد که مؤسسه تحصیلات عالی در مطابقت به معیارهای پذیرفته شده خود را آماده نموده و بر مبنای آن سند اعتباردهی را در یکی از مراحل اعتباردهی از طرف اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی دریافت مینماید. سعی و تلاش مداوم این ریاست در سه سال اخیر سبب شد که تعدادی از مؤسسات تحصیلات عالی اعم از دولتی و خصوصی در مراحل مختلف اعتباردهی گردد. قابل یادآوری است که ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی، معیارهای اعتباردهی سطح برنامه های علمی را نیز تدوین نموده و در سال ۱۳۹۹ پروسه آزمایشی آن عملاً آغاز می گردد. با آغاز این پروسه، در نظر است به تدریج روند اعتباردهی را از سطح نهاد به سطح برنامه های علمی انتقال نماید این عمل ضمن اینکه دقت کار را بیشتر می کند، پروسه اعتباردهی را نیز تخصصی تر می نماید.

به منظور تسریع و انسجام بهتر فعالیت های این اداره، احساس میگردید که در سه استقامت کاری همانا فعالیت مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک، بازنگری مسلکی و اعتباردهی اکادمیک یک طرز العمل کاری واحد تدوین گردد؛ چون مجموع این استقامت های کاری کلیات پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی را تشکیل میدهد و نقض در هر یکی از آن سبب ضعف و کاهش اهمیت پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی میگردد. فلهمذا در جهت برآورده شدن اهداف این ریاست، در راستای بهبود پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی، طرز العمل کاری ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی در روشنی قانون تحصیلات عالی کشور در سه فصل تدوین گردیده و بعد از تأیید مقام محترم وزارت قابل اجراء است.

فصل اول

کلیات

مبنی

ماده اول

این طرز العمل، بر مبنای ماده ۷۱ قانون تحصیلات عالی ملکی تدوین و وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم

این طرز العمل، اهداف ذیل را دنبال می نماید:

۱. ایجاد میکانیزمهای موثر تطبیق قانون تحصیلات عالی ملکی و سایر اسناد تقنینی در جهت معیاری سازی مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی در مطابقت با استندردهای ملی و بین المللی پذیرفته شده.
۲. فراهم سازی فرصتهای معین به منظور اعتباردهی مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی.
۳. تامین شفافیت و ایجاد سهولت در پروسه بازنگری مسلکی به منظور اعتباردهی اکادمیک.
۴. شناسایی، گزینش و هماهنگی دقیق و منظم بازنگران مسلکی و واجد شرایط.
۵. ایجاد سهولت های لازم جهت تقویه پروسه اعتباردهی و تامین شفافیت کاری در روند کاری مورد.
۶. ایجاد انسجام کاری بین شعبات ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی و مورد مربوطه.

اصطلاحات

ماده سوم

اصطلاحات آتی در این طرز العمل، مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱. **بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک:** بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک متشکل از ۱۳ عضو بوده که به منظور بهبود کیفیت و اعتباردهی اکادمیک مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی در چوکات ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی فعالیت می نماید.
۲. **اعتباردهی اکادمیک:** اعتباردهی اکادمیک یک پروسه تصدیق دهی است که بر اساس آن مؤسسات/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی بر مبنای معیارهای قبلاً تعیین شده از طرف ریاست تضمین کیفیت و اعتبار دهی، بازنگری می گردد.
۳. **نامزدی مؤسسه تحصیلات عالی به اعتباردهی:** اعتباردهی اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی دارای سه مرحله میباشد که شرایط هر مرحله مطابق رهنمود چارچوب اعتباردهی در نظر گرفته می شود. مؤسسات تحصیلات عالی باید قبل از

درخواستی شرایط لازم را مطابق چارچوب اعتباردهی تکمیل نمایند. اعتباردهی مرحله سوم حاوی مقتضیات بلند تر نسبت به مرحله اول و دوم میباشد.

۴. **نامزدی برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی به اعتباردهی:** اعتباردهی اکادمیک برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی مشروط به کسب فیصدی تعیین شده معیار های سطح برنامه میباشد. برنامه باید شرایط لازم را مطابق چارچوب اعتباردهی تکمیل نماید.

۵. **معیارهای اعتباردهی اکادمیک:** عبارت از حداقل شرایط و یا نیازمندی هایی اند که جهت ارتقا و بهبود کیفیت توسط اداره اعتباردهی برای نامزدی به اعتباردهی تعیین میگردد.

۶. **اعتباردهی اکادمیک مؤسسه:** مؤسسه، توسط تیم بازرگران بیرونی در مجموع از نگاه تضمین کیفیت در محراق توجه اعتباردهی قرار میگیرد تا از مطابقت آن مؤسسه با معیارهای موجود از لحاظ استادان، ساختار تشکیلاتی، تدریس، تحقیق، عرضه خدمات، زیربنایها، امکانات، ادامه فعالیت، دست آوردها و مطابقت با قوانین نافذه اطمینان حاصل گردد.

۷. **اعتباردهی برنامه:** اعتبار دهی برنامه عبارت از پروسه یی است که توسط بازرگران بیرونی صورت میگیرد و ابعاد مختلف برنامه اعم از استادان، تدریس، تحقیق، عرضه خدمات، زیر بناها، امکانات، ادامه فعالیت و مطابقت آن را با معیارها و قوانین نافذه به سنجش میگیرد.

۸. **بازنگری مسلکی:** بازنگری مسلکی عبارت از پروسه یی است که در آن کیفیت و مؤثریت برنامه های علمی، کارکنان، ساختار و دستاورد های یک مؤسسه توسط بازرگران بیرونی مسلکی، مورد بازنگری و ارزیابی قرار میگیرد.

۹. **مؤسسه تحصیلات عالی:** شامل پوهنتون ها و مؤسسه تحصیلات عالی (دولتی و خصوصی) می گردد.

۱۰. **تضمین کیفیت:** تضمین کیفیت عبارت از پروسه منظم و برنامه ریزی شده جنبه های گوناگون یک مؤسسه و یا برنامه های علمی به وسیله معیار های وضع شده میباشد.

۱۱. **تعليق اعتبار اکادمیک:** تصمیم وفیصله تأدییی است برای مؤسسه تحصیلی/برنامه علمی اعتباردهی شده که به اثر آن، اعتبار اکادمیک مؤسسه یا برنامه به حالت تعلیق درمی آید. این وضعیت، زمانی اتفاق می افتد که در جریان پنج سال پس از بازدید تیم موظف تثبیت گردد که مؤسسه/ برنامه نتوانسته معیار های اعتباردهی موجود را حفظ نماید.

۱۲. **اهمیت اعتباردهی اکادمیک برای مؤسسه:** اعتباردهی اکادمیک شرایط انکشاف مؤسسه را مساعد ساخته تا جایگاه معتبر را در سیستم رده بندی مؤسسات تحصیلات عالی منطقوی و بین المللی کسب نماید. همچنان اعتباردهی اکادمیک

اطمینان می‌دهد که به ارزش ها و فعالیت های یک مؤسسه/برنامه تحصیلی باورمند باشند. به محصلان اطمینان می‌دهد که سند تحصیلی مؤسسه/برنامه مربوطه ارزش دارد و استخدام کننده گان را مطمئن می‌سازد که فارغ التحصیل مؤسسه/برنامه مطابق ستندرد های ملی و بین المللی آموزش دیده است.

۱۳. **برنامه علمی:** منظور از برنامه در این سند همانا پروگرام تحصیلی به سویه لیسانس، ماستری و دکتورا است که توسط دیپارتمنت فارغ ده یا پوهنچی تطبیق می گردد.

۱۴. **چارچوب تضمین کیفیت و اعتباردهی:** عبارت از معیاری های یازده گانه اعتباردهی به سطح مؤسسه و معیارهای دوازده گانه به سطح برنامه های علمی می باشد که به رویت آن مؤسسات تحصیلات عالی و برنامه های آن، مورد بازنگری مسلکی قرار می گیرد.

۱۵. **برنامه علمی:** منظور از برنامه در این سند همانا پروگرام تحصیلی به سویه لیسانس، ماستری و دکتورا است که توسط دیپارتمنت فارغ ده یا پوهنچی تطبیق می گردد.

۱۶. **گزارش هیأت بازنگر مسلکی:** این گزارش، بر اساس مشاهدات عینی بازنگران مسلکی و در مطابقت قوانین، مقررات و طرز العملها، لویح و به خصوص مطابق به فارمت تهیه گزارش بازنگری مسلکی و با در نظر داشت تفسیر معیارها با کمال حفظ بی طرفی، شفافیت و برخورد اکادمیک تحریر میگردد و بعد از نمره دهی توسط بازنگران، به ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی جهت طی مراحل رسمی سپرده می شود.

۱۷. **همکار تخنیکی:** کارمند با تجربه ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی میباشد که در هنگام بازنگری با تیم مربوطه در بخش اداری- تخنیکی، طبق لایحه وظایف شان همکاری می نماید.

فصل دوم

تنظیم فعالیت بورد ارتقای کیفیت و اعتباردهی

ترکیب بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

ماده چهارم

۱. بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک متشکل از (۱۳) عضو بوده که از میان اعضای کادر علمی مؤسسات تحصیلات عالی با در نظر داشت بخش علوم طبیعی و اجتماعی و یک تن متخصص از شورای طبی برای مدت سه سال تعیین می گردند. این مدت برای یک دوره دیگر قابل تمدید میباشد.

۲. رئیس اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک در رأس بورد قرار دارد، معاون و منشی آن در اولین جلسه از میان اعضای بورد به اساس انتخابات آزاد، سری و مستقیم انتخاب میگردد.

۳. اعضای بورد، مطابق حکم مندرج فقره (۱) این ماده به درخواست رسمی اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی از مؤسسات تحصیلات عالی مرکز، تأییدی معینیت علمی و منظوری وزیر تحصیلات عالی تعیین میگردد.
۴. به منظور پیگیری و تطبیق فیصله های بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک یک کارشناس نظر به تعداد آمریت های این ریاست که در بخش اعتباردهی فعالیت می نمایند بدون حق رای در جلسات بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی شرکت مینماید.

شرایط عضویت بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

ماده پنجم

اعضای بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک از میان اعضای کادر علمی واجد شرایط ذیل تعیین میگردد.

۱. داشتن تعهد قبل از عضویت بورد از جانب ریاست مؤسسه تحصیلی
۲. داشتن درجه تحصیلی حداقل ماستر با رتبه علمی پوهاند، پوهنوال و پوهندوی یا پوهنمل با داشتن سند تحصیلی دوکتورا
۳. داشتن تجربه حد اقل پنج سال در امور اکادمیک
۴. داشتن شهرت نیک و اخلاق حمیده
۵. آشنایی به یکی از زبانهای معتبر بین المللی
۶. نداشتن تضاد منافع با مؤسسات تحصیلات عالی. در صورتی که عضو بورد با یکی از مؤسسات تحصیلات عالی دارای تضاد منافع باشد باید فوراً تضاد منافع را خانه پری نموده ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی را در جریان بگذارد.

حالات عزل عضو بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

ماده ششم

۱. غیابت مسلسل اضافه از چهار جلسه بدون دلایل موجه.
۲. هر عضو بورد در صورت داشتن مشکل جدی میتواند استعفای خویش را از عضویت در بورد کتباً به رئیس بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی پیشکش نماید.

وظایف و صلاحیتهای بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

ماده هفتم

- بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک دارای وظایف و صلاحیت های ذیل میباشد:
۱. بررسی و بازدید علمی از مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی با رعایت معیارهای پذیرفته شده.
 ۲. اعتباردهی مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی و تعلیق آن به اساس معیارهای قبول شده.
 ۳. اعتباردهی مجدد مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی به اساس معیارهای پذیرفته شده.

مجموعه طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی

۴. اتخاذ تصمیم در مورد ادامه فعالیت مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی که در وضعیت خوب کیفی قرار دارند.
۵. اتخاذ تصمیم و پیشنهاد آن به شورای عالی وزارت تحصیلات عالی، در مورد توقف فعالیت مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی که ناشی از مشکلات پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی میباشد.
۶. تدویر ورکشاپ های آموزشی برای مؤسسات تحصیلات عالی.

جلسات مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

ماده هشتم

۱. جلسات عادی مورد به طور منظم هفته دو بار دایر میگردد. جلسات فوق العاده به تصمیم رئیس مورد و یا سه عضو مورد دایر شده میتواند.
۲. نصاب تدویر جلسات مورد با حضور دو ثلث از اعضاء تکمیل و تصامیم با اکثریت کل اعضای حاضر جلسه اتخاذ میگردد.
۳. در صورت تساوی آراء، نظر طرفی که رئیس مورد به آن رای میدهد معتبر شناخته میشود.

مسؤولیتها

ماده نهم

۱. تعیین معاون و منشی مورد به منظور پیشبرد جلسات.
۲. تصویب پلانهای هفته وار، ماهوار، ربعوار، شش ماهه و سالانه مورد.
۳. تصویب جدول زمانبندی برای ارایه گزارش ارزیابی خودی به مؤسسات تحصیلات عالی.
۴. مطالعه و مرور گزارش ارزیابی خودی مؤسسات تحصیلات عالی.
۵. ارزشیابی، تأیید و یا رد نمره دهی گزارش ارزیابی خودی مؤسسات تحصیلی و ارایه مکتوب توصیه برای اصلاح و یا رد گزارش ارزیابی خودی مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی.
۶. مطالعه و مرور معیارهای اعتباردهی و تصویب نهایی آن برای تطبیق.
۷. مطالعه، تعدیل و پیشنهاد اسناد تقنینی دست داشته.
۸. تدوین، مطالعه، تعدیل و پیشنهاد طرز العملها، رهنمودها، خط مشی ها، میکانیزمهای ارزیابی و تصویب آنها.
۹. مطالعه و مرور تحلیل نتایج ارزیابی ها و تهیه فیدبک مناسب به مؤسسات به منظور اصلاح.
۱۰. اعلان رسمی نتایج بازنگری مسلکی مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی بر اساس مرحله های کسب شده و نشر آن از طریق وب سایت وزارت تحصیلات عالی با کد گذاری مخصوص.

مجموعه طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی

۱۱. شامل ساختن مؤسسات/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی جدید در روند اعتباردهی به سطح مؤسسه یا برنامه.
۱۲. نظارت از آمریتهای تضمین کیفیت مؤسسات تحصیلی، کمیته اصلی و کمیته های فرعی آنها
۱۳. تهیه، تشریح و آگاهی دهی برنامه های تضمین کیفیت به مؤسسات تحصیلی.
۱۴. تهیه پلان برای تقویت ظرفیت کمیته های اصلی و فرعی تضمین کیفیت پوهن خئی ها و آمریت های تضمین کیفیت مؤسسات تحصیلی.
۱۵. تشویق و ترغیب مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی به منظور، پیوستن در روند تضمین کیفیت و اعتبار دهی.
۱۶. رعایت اصل بیطرفی در تصامیم و فیصله های مربوطه.
۱۷. همکاری با ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی در خصوص روند انتخاب بازنگر های مسلکی و آموزش آنها.
۱۸. بررسی دقیق گزارش بازنگری مسلکی به منظور اعتباردهی مؤسسات تحصیلات عالی.
۱۹. همکاری و هماهنگی با سایر کمیته ها/ کمیسیون های اکادمیک.
۲۰. مطالعه، پیشنهاد و تعدیل قوانین، مقررات و طرز العملهای ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی.
۲۱. کار در راستای خود کفایی و استقلالیت اداره تضمین کیفیت و اعتبار دهی.
۲۲. برقراری روابط با شبکه تضمین کیفیت آسیا- پسیفیک و سایر شبکه های مرتبط به تضمین کیفیت بین المللی به منظور توسعه برنامه ها.
۲۳. میکانیزم استفاده موثر از تسهیلات شبکه های تضمین کیفیت و اعتبار دهی بین المللی .
۲۴. حفظ محرمت تصامیم مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی.

وظایف همکار تخنیکی

ماده دهم

۱. تنظیم جلسات مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک.
۲. تهیه اجندای جلسات مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک.
۳. اخذ تأییدی اجندای مورد از رئیس مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک.
۴. ایجاد هماهنگی میان اعضای مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی اکادمیک.
۵. تحریر صورت جلسات مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی در کتاب پروتوکول.
۶. تکثیر فیصله های مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی به مراجع مربوط بعد از تأییدی رئیس مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی.
۷. اخذ امضای اعضای مورد در فیصله های مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی.
۸. اشتراک در جلسات مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی.
۹. حفظ محرمت تصامیم مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی.

فصل سوم

تنظیم امور مربوط به پروسه بازنگری مسلکی

ترکیب هیأت بازنگر مسلکی

ماده یازدهم

۱. هیأت بازنگر از طرف ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی پیشنهاد و از جانب مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی تأیید میگردد.
۲. اعضای هیأت بازنگر مسلکی از سه الی پنج تن به تناسب تعداد پوهنچی ها، دیپارتمنت های مؤسسه تحصیلی و برنامه مورد بازنگری حین بازنگری تعیین میگردد.
۳. هیأت بازنگر بر اساس تخصص رشتوی و بی طرفی شان در تیم برگزیده میشوند.
۴. نماینده ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی حین بازنگری به حیث همکار تکنیکی نیز مشمول هیأت بازنگر میباشد.

شرایط عضویت تیم بازنگران مسلکی

ماده دوازدهم

- در موقع گزینش بازنگران شرایط ذیل باید مدنظر گرفته شود:
۱. بازنگران مسلکی از میان اعضای کادر علمی مؤسسات دولتی انتخاب میگرددند.
 ۲. بازنگران باید اشخاص شایسته و ماهر در رشته خود بوده و تعهد کاری برای این اداره داشته باشند.
 ۳. دارای سابقه خوب و شهرت نیک باشند.
 ۴. حداقل ماستر بوده و به درجه دوکتورا ارجحیت داده میشود.
 ۵. دارای تجارب کافی اکادمیک در زمینه های علمی، تحقیقی و تدریس باشند.
 ۶. به یکی از زبان های بین المللی بخصوصی زبان انگلیسی بلدیت داشته باشند.

ارتقای مهارتهای بازنگران مسلکی

ماده سیزدهم

۱. بازنگران بعد از اینکه رسماً منحیث بازنگر این اداره معرفی میگرددند، باید دوره آموزشی را سپری نمایند.
۲. دوره آموزشی جهت آشنایی با معیارها، شاخص ها و ستندرد ها برای هریک از مراحل اعتباردهی، طرز برخورد هنگام بازنگری از مؤسسه تحصیلی و یا برنامه علمی، رازداری و معیارهای اخلاقی توسط ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی دایر میگردد.

حالات عزل بازنگران مسلکی

ماده چهاردهم

۱. خلاف ورزی از اسناد تقنینی به شمول طرز العمل ها و رهنمود های ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی و تحصیلات عالی حین اجرای پروسه بازنگری مسلکی.

۲. اثبات تضاد منافع در مؤسسه تحصیلات عالی که من حیث بازنگر معرفی شده است؛ در صورتی که ریاست را در جریان قرار نداده باشد.
۳. عدم حفظ محرمت پروسه بازنگری.

تضاد منافع

ماده پانزدهم

۱. بازنگر باید هیچ نوع تضاد منافع با مؤسسه تحصیلات عالی یا برنامه علمی تحت پروسه بازنگری نداشته باشد. در صورت داشتن تضاد باید رسماً اظهار نماید.
۲. بازنگر به مؤسسات تحصیلات عالی که منسوب به آن مؤسسه میباشد، جهت بازنگری اعزام نمیگردد.
۳. بازنگران باید قبل از اعزام به مؤسسه تحصیلات عالی فوراً تضاد منافع را تکمیل نموده امضا نمایند.

لایحه وظایف بازنگران مسلکی

ماده شانزدهم

۱. مسئول تیم بازنگر از جانب ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی و یا در اولین جلسه هیأت بازنگر تعیین میگردد.
۲. بازنگران مسلکی مکلف اند پیش از رفتن به مؤسسه تحصیلی مورد بازنگری، حداقل یک هفته قبل گزارش ارزیابی خودی و سایر اسناد مرتبط به مؤسسه تحصیلی را جهت دریافت اطلاعات لازم، دقیقاً مطالعه نمایند.
۳. هیأت بازنگر به رویت اجندای قبلاً تعیین شده کار خود را آغاز مینمایند تا از ضیاع وقت جلوگیری گردد.
۴. هیأت بازنگر مکلف اند تا همه جنبه های مؤسسه تحصیلی را مطابق معیارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی، شاخصه های آن، رهنمود نمره دهی و فارمت تأیید شده از جانب بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی به صورت حضوری بازنگری و نمره دهی نمایند.
۵. رعایت محرمت جلسات، بحث ها و یافته های بازنگری مسلکی جزئی از مکلفیت های بازنگران میباشد.
۶. بازنگران باید در هنگام بازنگری و تهیه گزارش غیرجانبدارانه عمل نمایند و قضاوت بر مبنای اسناد و شواهد به صورت دقیق و به اتفاق آرا انجام شود.
۷. نمره و گزارش بازنگری تا وقتی که به طور رسمی از طریق بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی تأیید نشده باشد، محرم بوده، هیچ کس حق نشر و پخش آن را ندارد.
۸. بازنگران با منسوبان مؤسسه/ برنامه تحصیلات عالی تحت بازنگری طوری رفتار نمایند که شایسته یک بازنگر است و از رفتار تفتیش گونه خود داری نمایند.
۹. بازنگران در پهلوی بازنگری، رهنمایی مؤسسه تحصیلی را نیز به دوش دارند.
۱۰. بازنگران در روز اخیر بازنگری در نشت با هیأت رهبری مؤسسه/ برنامه تحصیلی، نقاط قوت و ضعف مؤسسه/ برنامه را بدون ذکر نتیجه احتمالی شریک سازند.

۱۱. هیأت بازنگر بعد از تکمیل نمره دهی، گزارش بازنگری مؤسسه تحصیلی مربوط را بعد از امضا به زود ترین فرصت به ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی تسلیم نمایند.
۱۲. بازنگران در قبال نمرات داده شده به هر معیار اعتباردهی، توضیحات، سفارش ها و پیشنهادات مفصل که نمره داده شده را حمایت کند، ارایه نمایند.
۱۳. بازنگران در قبال گزارش تهیه شده و چگونه گی نمره دهی به مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی جواب ده بوده در صورت ضرورت، قناعت اعضای مورد را در قسمت نمره داده شده فراهم نمایند.

همکار تخنیکی/کارشناس ریاست.

ماده هفدهم

۱. کارشناس ریاست ارتقای کیفیت و اعتباردهی یک هفته قبل از اعزام تیم بازنگر به مؤسسه تحصیلی مورد نظر طی مکتوب رسمی و ایمیل، اجندای بازنگری را جهت آمادگی و هماهنگی بهتر روند بازنگری اطلاع میدهد.
۲. بعد از تعیین و توظیف تیم بازنگر از جانب مورد تضمین کیفیت و اعتباردهی، اعضای تیم بازنگر را از برنامه بازنگری مطلع میسازد.
۳. کارشناس در هماهنگی با اعضای تیم بازنگر در موعد مشخص اسناد و مدارک مورد نظر بازنگری را از ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی تسلیم میگردند.
۴. کارشناس در مستند سازی روند بازنگری با استفاده از وسایل سمعی و بصری با هیأت بازنگر همکاری مینماید.
۵. کارشناس با تیم بازنگر جهت تسلیم دهی گزارش بازنگری به شمول ضمایم آن به ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی همکاری مینماید.
۶. همکار تخنیکی در امور مربوط به تصمیم گیری هیأت بازنگر بی طرف بوده و مداخله نمیکند.

مدت بازنگری در هر مؤسسه/برنامه تحصیلی

ماده هژدهم

۱. مدت بازنگری در هر مؤسسه/برنامه تحصیلی با توجه به ساختار تشکیلاتی مؤسسه/برنامه و تعداد شعبات مربوط آن تعیین میگردد.
۲. زمان بازنگری مسلکی در یک مؤسسه/برنامه تحصیلی دو الی پنج روز میباشد.
۳. بازنگران دو الی پنج روز وقت دارند تا گزارش بازنگری خویش را تکمیل نمایند.
۴. مدت ذکر شده مندرج فقره دوم و سوم این ماده، شامل روزهای رفتن در ولایات و یا برگشت از ساحه نمیگردد.
۵. در صورتی که شعبات یک مؤسسه/برنامه تحصیلی در دو ولایت موقعیت داشته باشد، در خصوص تعیین زمان بازنگری، هر شعبه حکم یک مؤسسه/برنامه تحصیلی مستقل را دارد.

فصل چهارم

تنظیم امور مربوط به پروسه اعتباردهی اکادمیک

ماده نهم

۱. تمام مؤسسات/برنامه های تحصیلات عالی دولتی و خصوصی به شمول مؤسسات تحصیلات عالی خارجی و شعبات آن که در افغانستان فعالیت می نمایند تابع روند اعتباردهی می گردند.
۲. پروسه اعتباردهی به سطح مؤسسه / برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی صورت میگیرد.

مراحل اعتباردهی به سطح مؤسسه

ماده بیستم

۱. **مرحله اول:** مرحله یی است که در آن مؤسسات تحصیلی حداقل معیار های چارچوب تضمین کیفیت و اعتباردهی مرحله اول را تکمیل و گزارش ارزیابی خودی خویش را تهیه و به اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی میفرستند و مطابق آن تیم بازرگران مسلکی مؤسسه را بازرگری می نمایند.
۲. **مرحله دوم:** مرحله یی است که در آن مؤسسات تحصیلی معیار های چارچوب تضمین کیفیت و اعتباردهی مرحله دوم را تکمیل و گزارش ارزیابی خودی خویش را تهیه و به اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی میفرستند و مطابق آن، تیم بازرگران مسلکی، مؤسسه را بازرگری می نمایند. این مرحله نسبت به مرحله اول اعتباردهی دارای مقتضیات بلندتر می باشد.
۳. **مرحله سوم (اعتباردهی کامل):** مرحله یی است که در آن مؤسسات تحصیلی تمام معیار های چارچوب تضمین کیفیت و اعتباردهی را تکمیل و گزارش ارزیابی خودی خویش را تهیه و به اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی میفرستند و مطابق آن، تیم بازرگران مسلکی، مؤسسه را بازرگری می نمایند. مقتضیات این مرحله، نظر به مرحله اول و دوم بلندتر می باشد.

نمرات اعتباردهی به سطح مؤسسه

ماده بیست و یکم

مطابق چارچوب اعتباردهی برای هر مرحله، حداقل فیصدی کامیابی به شرح زیر در نظر گرفته شده است.

۱. در مرحله اول اعتباردهی بعد از بازرگری بیرونی، مؤسسه تحصیلی حداقل باید ۵۱ فیصد را مطابق چارچوب اعتباردهی مرحله اول و دوم تکمیل نماید.
۲. در مرحله دوم اعتباردهی بعد از بازرگری بیرونی، مؤسسه تحصیلی حداقل باید ۷۱ فیصد را مطابق چارچوب اعتباردهی مرحله اول و دوم تکمیل نماید.

مجموعه طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی

۳. در مرحله سوم اعتباردهی بعد از بازنگری بیرونی، مؤسسه تحصیلی حد اقل باید ۸۵ فیصد را مطابق چارچوب اعتباردهی مرحله سوم تکمیل نماید.

شرایط درخواست مؤسسات تحصیلات عالی به مراحل اول و دوم اعتباردهی

ماده بیست و دوم

۱. داشتن جواز رسمی فعالیت از وزارت تحصیلات عالی.
۲. داشتن تعمیر مناسب.
۳. داشتن برنامه، نصاب و مفردات درسی تأیید شده وزارت تحصیلات عالی.
۴. داشتن حداقل چهار استاد دایمی با درجه تحصیلی حداقل ماستری یا بالا تر از آن در هر دیپارتمنت.
۵. فراهم نمودن زمینه تدریس درشفاخانه های تدریسی اعم از دولتی و خصوصی و داشتن لابراتوارهای مجهز برای ایجاد رشته های علوم طبیعی.
۶. داشتن کتابخانه فعال.
۷. داشتن مرکز تحقیقات علمی با آثار تحقیقی.
۸. داشتن بخش نشرات مجهز.
۹. فعال بودن کمیته های اصلی و فرعی توسعه و تطبیق کریکولم، تحقیقات علمی، تضمین کیفیت E-learning، نظم و دسپلین.
۱۰. فعال بودن انجمن محصلان و فارغان.
۱۱. تطبیق تمام لوایح و مقررات وزارت تحصیلات عالی.
۱۲. فعال بودن آمریت تضمین کیفیت با کارمندان اداری و دفتر مناسب.
۱۳. جذب محصلان توسط امتحان کاندکور اداره ملی امتحانات.
۱۴. نداشتن توصیه یا اخطار کتبی در طی یک سال اخیر.
۱۵. مؤسسه بی که قبلاً به مرحله اول کامیاب شده باشد، بعد از گذشت یکسال از تاریخ اعتباردهی به مرحله دوم شامل شده می تواند.

ماده بیست و سوم

مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی ضمن اینکه شرایط مندرج ماده هفتم را تکمیل مینمایند باید موارد ذیل را نیز حین درخواست به اعتباردهی تکمیل نمایند

۱. تکمیل فورم عدم مسؤولیت توسط مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی.
۲. داشتن حساب بانکی واحد، اخذ فیس و اجرای مصارف از طریق یک حساب مشخص.

شرایط درخواست به مرحله سوم اعتباردهی (اعتباردهی کامل)

ماده بیست و چهارم

مؤسسه تحصیلی می تواند به مرحله سوم اعتباردهی خود را کاندید نماید که بر علاوه داشتن شرایط مندرج مرحله اول و دوم اعتباردهی دارای شرایط ذیل باشد:

۱. موفقیت در مرحله دوم اعتباردهی.

مجموعه طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی

۲. دارای آثار تحقیقی با اهمیت در انکشاف یا حل مشکلات جامعه بوده و در ژورنال های داخلی و خارجی نشر شده باشد.
۳. داشتن مرکز خلاقیت و فناوری.
۴. داشتن منابع مالی کافی.

ماده بیست و پنجم

- مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی حین در خواست به مرحله سوم اعتباردهی ضمن اینکه شرایط مندرج ماده نهم را تکمیل مینمایند باید شرایط ذیل را نیز دارا باشند
۱. داشتن تعمیر مناسب دایمی با تجهیزات لازم تحصیلی، و زیربنای مورد نیاز.
 ۲. تکمیل فورم عدم مسؤولیت توسط مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی حین در خواست به مرحله سوم اعتباردهی.

تصامیم در مورد اعتباردهی به سطح مؤسسه

ماده بیست و ششم

- بورد تضمین کیفیت و اعتبار دهی، پس از مطالعه نتایج بازنگری برای اعتباردهی مؤسسه، یکی از تصامیم ذیل را اتخاذ مینماید :
۱. تفویض سند اعتباردهی به مؤسسه تحصیلی برای مدت پنج سال قابل اعتبار میباشد.
 ۲. در صورتی که پروسه بازنگری در مؤسسات تحصیلات عالی بنابر دلایل موجه از جانب بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی به تاخیر بیفتد، سند اعتباردهی قبلی الی تکمیل پروسه بازنگری قابل اعتبار است.
 ۳. تمدید دوره نامزدی جهت تکمیل معیارها.
 ۴. عدم تفویض اعتباردهی.
 ۵. عدم تکمیل معیارها و ستندرد ها و یا عدم تکمیل فیصدی کامیابی به مفهوم آن است که به مؤسسه تحصیلات عالی اعتبار داده نمی شود.
 ۶. هرگاه یک مؤسسه تحصیلات عالی نتواند در یک مدت معین، معیار ها و ستندرد های اعتباردهی را تکمیل نماید الی مدت ۱۸ ماه برایش مهلت داده میشود. در صورت عدم تکمیل معیارها، موارد تادیبی در مطابقت با مقررره تضمین کیفیت و اعتباردهی بالایش تطبیق میگردد.
 ۷. در حالات ضعف شدید، بلادرنگ پیشنهاد مسدود کردن مؤسسه تحصیلی، مطابق قانون تحصیلات عالی ملکی صورت میگردد.

تعلیق اعتبار به سطح مؤسسه/برنامه

ماده بیست و هفتم

هرگاه ریاست تضمین کیفیت و اعتبار دهی پس از بررسی در یافت کند که مؤسسه/برنامه تحصیلی اعتبار یافته، معیارها و ستندرد های معینه را در طول پنج سال حفظ کرده نتوانسته و یا از قوانین، مقررات و لوائح وزارت تحصیلات عالی سرکشی نموده است، اداره اعتباردهی

به بورد اعتباردهی پیشنهاد می نماید تا برای مطالعه وضعیت، یک تیم بررسی کننده متشکل از اعضای بورد تضمین کیفیت و بازنگران مسلکی این اداره را به مؤسسه اعزام نماید. پس از بررسی هرگاه معلوم گردد که مؤسسه/برنامه مذکور نتوانسته معیارها و ستندرد های معینه را حفظ نماید، پس از تأییدی بورد، اعتبار مؤسسه/برنامه تحصیلی به حالت تعلیق در آمده و به مؤسسه/برنامه مذکور الی (۹) ماه مهلت داده می شود و در صورت عدم بهبود، اعتبار اکادمیک وی طبق احکام اسناد تقنینی سلب می گردد.

اعتباردهی مجدد به سطح مؤسسه

ماده بیست و هشتم

۱. مدت اعتباردهی مؤسسه/برنامه تحصیلی برای پنج سال می باشد. بازنگری برای اعتباردهی مجدد در جریان سال چهارم صورت می گیرد و از تاریخ ختم دوره اعتباردهی قبلی محاسبه می گردد.
۲. روند اعتباردهی مجدد با در نظر داشت معیار های تجدید شده صورت می گیرد، که طبق ماده هشتم، بورد اعتباردهی می تواند به تجدید اعتبار و یا تعلیق اعتبار مؤسسه، تصمیم بگیرد.

مراحل اعتباردهی به سطح برنامه های علمی

ماده بیست و نهم

برنامه مؤسسات تحصیلی که حداقل معیار های تضمین کیفیت و اعتباردهی را تکمیل کرده باشند، گزارش ارزیابی خودی خویش را تهیه و به اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی میفرستند و براساس آن تیم بازنگران بیرونی، برنامه را بازنگری می نمایند.

نمرات اعتباردهی برنامه های علمی

ماده سی ام

مطابق معیار های اعتباردهی برای هر برنامه حد اقل نمره کامیابی به شرح زیر در نظر گرفته شده است:

۱. در صورت اعتباردهی کامل بعد از بازنگری بیرونی، برنامه تحصیلی حد اقل باید ۸۵ فیصد نمرات را مطابق معیار های اعتباردهی برنامه های علمی تکمیل نماید.
۲. در صورت اخذ نمره ۶۰ الی ۸۴ فیصد، برنامه مذکور تا رفع نقاط ضعف، کاندید به اعتباردهی کامل می شود.
۳. برنامه تحصیلی بعد از رفع نقاط ضعف، مطابق پلان تطبیقی، گزارش مختصر خود را به اساس نقاط ضعف به ریاست تضمین کیفیت و اعتبار دهی ارسال نموده و هیأت بازنگر به صورت متمرکز بالای نقاط ضعف برنامه، ارزیابی خود را انجام داده، گزارش خویش را به اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی ارسال میدارد.
۴. در صورت اخذ کمتر از ۵۵ فیصد نمرات، برنامه، اعتباردهی نمیگردد و باید بعد از مدت یکسال از تصمیم بورد، مؤسسه تحصیلی، دوباره گزارش ارزیابی خودی برنامه را جهت بازنگری مجدد به ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی ارسال نماید.

شرایط درخواست اعتباردهی به سطح برنامه های علمی

ماده سی و یکم

۱. داشتن جواز رسمی فعالیت از وزارت تحصیلات عالی.
۲. داشتن برنامه، نصاب ومفردات درسی تأیید شده وزارت تحصیلات عالی.
۳. داشتن حداقل چهار استاد دایمی با درجه تحصیلی حداقل ماستری یا بالا تر از آن، در برنامه.
۴. فراهم نمودن زمینه تدریس درشفاخانه های تدریسی اعم از دولتی و خصوصی و داشتن لابراتوارهای مجهز برای ایجاد رشته های علوم طبیعی.
۵. داشتن کتابخانه مجهز به سطح برنامه/مؤسسه
۶. داشتن مرکز تحقیقات علمی با آثار تحقیق شده در سطح مؤسسه.
۷. داشتن بخش نشرات مجهز در سطح مؤسسه.
۸. فعال بودن کمیته تضمین کیفیت به سطح پوهن خُی.
۹. فعال بودن انجمن محصلان و فارغان مؤسسه.
۱۰. تطبیق تمام لوایح و مقررات وزارت تحصیلات عالی در خصوص فعالیت های برنامه.
۱۱. نداشتن توصیه یا اخطار کتبی در طی یک سال اخیر برنامه/مؤسسه.
۱۲. تکمیل فورم عدم مسؤولیت (این فورم تنها برای مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی قابل تطبیق است).

تصامیم در مورد اعتباردهی به سطح برنامه

ماده سی و دوم

- بورد تضمین کیفیت و اعتبار دهی، پس از مطالعه نتایج بازنگری برای اعتباردهی برنامه یکی از تصامیم ذیل را اتخاذ مینماید:
۱. تفویض سند اعتباردهی به برنامه مؤسسه تحصیلات عالی. این سند، برای مدت پنج سال قابل اعتبار میباشد.
 ۲. تمدید دوره کاندید به اعتباردهی جهت تکمیل معیارها حد اقل برای شش ماه.
 ۳. عدم تفویض اعتباردهی.
 ۴. در صورت عدم اعتباردهی، برنامه میتواند با آوردن اصلاحات لازم، بعد از یک سال دوباره گزارش ارزیابی خودی و ضمائم آن را ترتیب و جهت اعتبار دهی به این ریاست ارسال نماید.

اعتباردهی مجدد برنامه های علمی

ماده سی و سوم

۱. مدت اعتباردهی برنامه برای پنج سال می باشد. بازنگری برای اعتباردهی مجدد در ختم سال چهارم صورت می گیرد و از تاریخ ختم دوره اعتباردهی قبلی محاسبه می باشد.
۲. طبق ماده هشتم این طرز العمل، بورد تضمین کیفیت و اعتباردهی می تواند به تجدید اعتبار و یا تعلیق اعتبار برنامه، تصمیم بگیرد.

شامل شدن مؤسسه ها و برنامه های تحصیلی تحت پروسه اعتباردهی

ماده سی و چهارم

مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی نامه/ فورم درخواستی شمولیت خویش را در پروسه اعتباردهی به ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی ارسال می کنند و ریاست تضمین کیفیت و اعتبار دهی، با توجه به شرایط مندرج مواد سیزدهم و چهاردهم، مؤسسه/ برنامه تحصیلی را شامل پروسه های اعتباردهی می سازد.

شامل شدن مؤسسه و برنامه های تحصیلی تحت پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی

ماده سی و پنجم

تمام مؤسسات و برنامه های تحصیلی که جواز قانونی خویش را از وزارت تحصیلات عالی اخذ کرده اند به منظور نفع بردن از امتیازات اعتباردهی، باید پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی را تطبیق نمایند.

تدابیر و موارد تأدیبی در مورد اعتباردهی سطح مؤسسه و برنامه

ماده سی و ششم

در صورت منفی بودن نتایج بازنگران برای بیشتر از دو بار تدابیر و اقدامات ذیل در نظر گرفته می شود:

۱. شریک نمودن نتیجه منفی گزارش با مؤسسه/ برنامه های مؤسسات تحصیلات عالی

بازنگری شده و دادن هدایت کتبی برای آوردن اصلاحات و رفع مشکلات فرا راه امور علمی و اداری آن .

۲. دعوت هیأت رهبری مؤسسه و برنامه تحصیلی بازنگری شده در جلسه مورد و بحث روی مشکلات و اخذ تعهد کتبی مؤسسه و برنامه تحصیلی برای رفع مشکلات در حضور اعضای مورد.

۳. پخش و نشر نتایج بازنگری مؤسسات و برنامه های تحصیلی بازنگری شده در اخیر هر سال به صورت دسته جمعی از طریق وب سایت این اداره، جهت دریافت راه حل برای مشکلات فرا راه پروسه تضمین کیفیت و اعتباردهی در سطح کشور.

۴. پیشنهاد تعلیق مؤسسه یا برنامه به مقام وزارت الی رفع مشکلات موجود.

۵. پیشنهاد ادغام مؤسسه و برنامه با مؤسسه یا برنامه مشابهی که اعتباردهی را کسب نموده باشد.

۶. حسب احوال (مواردی که از اجزای ۴ و ۵ مستثنی باشد) پیشنهاد مسدود کردن مؤسسه یا برنامه تحصیلی در صورتی که مؤسسه یا برنامه نتواند در فرصت تعیین شده مشکلات را رفع نماید.

انفاذ

ماده سی و هفتم

این طرز العمل، در چهار فصل و سی و هفت ماده تدوین گردیده است ، بعد از تأیید شورای رهبری و منظوری مقام محترم و زارت تحصیلات عالی نافذ وبا انفاذ آن سایر طرز العملها دراین زمینه ملغی میگردد.